

6964 sayılı Ziraat Odaları ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği Kanununun, bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 20 . 1 . 1971 - Sayı : 13729)

No.
1330

Kabul tarihi
7 . 1 . 1971

MADDE 1. — 6964 sayılı Ziraat Odaları ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği Kanununun 4, 5, 8, 9, 11, 17, 18, 19, 20, 26, 28, 30, 31 ve 32 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Odalaraın üyeleri

Madde 4. — Ziraat Odalarının asli, fahri ve müşavir olmak üzere üç türlü üyesi vardır.

I - Asli üyeler :

Devamlı olarak çiftçilikle iştigal eden;

a) Hâkiki reşit şahıslar;

b) Hükmi şahıslar;

c) Hükmi şahsiyeti haiz olamasa dahi Devlete, katma ve hususi bütçeli dairelere, belediyelere ve İktisadi Devlet Teşekküllerine ait işletme ve müesseselerdir.

Bu kanunun uygulanması bakımından ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla yahut doğrudan doğruya tabiatattan istifade etmek suretiyle bitki, orman ve hayvan ürünlerinin elde edilmesine, bu ürünlerin yetiştiricileri tarafından işlenip değerlendirilmesine, muhafaza ve pazarlamasına çiftçilik denir.

İç sularda balıkçılık yapılması da bu kanunun uygulanması bakımından çiftçilik sayılır.

Yukardaki faaliyetleri mal sahibi, kiracı, yarıcı veya ortakçı olarak devamlı veya en az bir ekim veya yetiştirme devresi yapanlara çiftçi denir.

II - Fahri üyeler :

Çiftçilikle meşgul olmadıkları halde odaların faaliyetine yakın ilgi gösteren, maddi ve mânevi yardımlarda bulunan kimselerdir. Fahri üyeler oda meclisleri tarafından seçilir.

III - Müşavir üyeler :

Oda meclis ve idare heyetleri ve Odalar Birliği umumi heyeti ve idare heyetince lüzum görüldükçe fikir ve tecrübelerinden istifade maksadıyla kendilerine başvuru olan kimselerdir.

Üye kaydı

Madde 5. — Dördüncü maddenin birinci fıkrasının «b» ve «c» bentlerinde yazılı hükmi şahıslar, işletme ve müesseseler, şekli nizamnamede gösterilecek asli üyelik beyannamesini vilâyet merkezlerinde valilere, kazalarda kaymakamlara vermeye mecburdurlar.

Asli üye vasıflarını haiz hakiki şahıslar hakkında nizamnamede istenilen malûmat buldukları köy veya mahalle ihtiyar meclisi veya heyetlerince cetvel halinde tanzim ve tasdik edilerek muhtarlar tarafından vilâyet merkezlerinde valilere, kazalarda kaymakamlara tevdi olunur. Bu cetveler odalar tarafından onaylandıktan sonra bir ay süre ile ilân tahtasına ve köylerde muhtarlar tarafından herkesin görebileceği bir yere asılır. Muhtarlar üyelik durumlarında vukua gelen değişiklikleri yılda bir defa ve nizamnamede gösterilecek zamanda odalara bildirmekle yükümlüdürler.

Kayda mütaallik itirazlar nizamnamede yazılı usule göre oda idare heyetlerince karara bağlanır. İdare heyeti kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde oda meclisine itiraz edilebilir.

Oda umumi heyetinin toplantısı ve görevleri

Madde 8. — Oda Umumi Heyetinin mütad toplantısı, 2 yılda bir 7 nci maddede yazılı seçimi takibinden Kasım ayında olur. Olağanüstü hallerde oda meclisinin kararı veya umumi heyet üyelerinin üçte birinin yazılı talebiyle umumi heyet toplantıya çağrılır.

Birlik idare heyetinin kararı ile umumi heyetin toplantıya çağrılması caizdir.

Umumi heyet toplantılarına tarımla ilgili teşkilât temsilcileri de dâvet edilir. Ancak bunların seçme ve seçilme ve oy verme hakları yoktur.

Umumi heyet, delegeler üye tamsayısının çoğunluğu ile oturuma geçer. Nisab olmayınca umumi heyet ertesi günü tekrar toplanır. Bu toplantıda nisaba bakılmaksızın görüşmelere başlanır. Kararlar mevcudun çoğunluğu ile verilir.

Umumi heyetin görevleri, oda meclisini teşkil edecek üyeleri seçmek, oda faaliyetleri hakkında temennilerde bulunmak ve direktifler vermektir.

Vilâyet kongreleri ile Birlik Umumi Heyet Toplantılarından en geç 15 gün evvel yetkili kurullar, genel kurula iştirak edecek delege ve yetkililere :

1. Gündemi,
2. Devre faaliyet raporlarını,
3. Hesap bilânçolarını,
4. Muhammen bütçelerini iadeli taahhütlü olarak gönderirler.

Oda meclisi

Madde 9. — Ziraat odası meclisi, umumi heyet tarafından iki yıl için seçilen ve umumi heyet üye tamsayısının yarı sayısında üyeden teşekkül eder.

Ziraat Odası Meclisine seçilecek üyelerin nitelikleri nizamnamede gösterilir. Umumi heyet sayısı ne olursa olsun oda meclisi üyesi sayısı yirmibiri geçemez.

Oda meclisi her yıl, seçilmiş üyeleri arasından bir başkan, bir başkanvekili seçer.

O yerdeki tarımla ilgili teşkilât ve müesseselerin temsilcileri ile çiftçilerin sosyal ve ekonomik problemleri ile alakalı ve yetkili müesseselerin temsilcileri oda meclisinin müşavir üyesidirler.

Müşavir üyeler meclislerde konuşabilirler. Ancak oy hakları yoktur.

İdare heyeti

Madde 11. — Ziraat odası idare heyeti, oda meclisinin iki yıl için kendi arasından seçeceği yedi üyeden teşekkül eder.

Oda idare heyeti her yıl seçilmiş üyeleri arasından bir başkan, bir başkanvekili ve bir muhasep seçer.

Vilâyet kongresi

Madde 17. — Her yıl Kasım ayında her vilâyet sınırı içindeki ziraat odaları meclisinden beşer, idare heyetlerinden de ikişer temsilci il merkezinde kongre halinde toplanır. Toplantıyı il merkezi ziraat odası düzenler. Bu kongreye o il dâhilinde tarımla ilgili teşkilât ve müesseselerin temsilcileri davet olunur. Ancak bu temsilcilerin seçme, seçilme ve oy hakları yoktur.

İl kongresi üye tamsayısının yarıdan bir fazla çoğunluğu ile toplanır. Toplantı günü çoğunluk sağlanamazsa ertesi günü nisaba bakılmaksızın toplantı yapılır.

Valiler kongrenin toplanması ve çalışması için gerekli yardımları yapmakla görevlidir.

Kongrede :

a) il dâhilindeki odaların senelik çalışma programları ve raporları, uygulama sonuçları ve karşılaşılan güçlüklerle hal çareleri,

b) Odalar arasındaki ilişkiler ve işbirliği,

- c) Odaların dilekleri ve ihtiyaçları,
 ç) İl koordinasyon kurulunun senelik çalışma programları ve raporları, uygulama sonuçları,
 d) Kongre üyeleri arasından Ziraat Odaları Birliği Umumi Heyetine iki yıl için katılacak asıl ve yedek il temsilcilerinin seçilmesi,
 Konuları görüşülür ve karara bağlanır.
 Kongre için lüzumlu idari masraflar Odalar Birliğince karşılanır.

İdare Heyeti ve oda meclisinin feshi

Madde 18. — Oda idare heyeti ve meclislerinin feshi aşağıdaki esaslara göre yapılır.

a) İdare heyetlerinin feshi :

Oda meclisleri; idare heyetlerinin, çalışmaları meslekî ahlâk ve memleketin umumi menfaatleri ile ahenkli olarak yürütmemesi, mevzuata uymaması, görevlerini kötüye kullanması, siyasetle uğraşması hallerinde feshedip yenilerini seçebilir, yeni idare heyetleri feshedilenlerin süresini tamamlar.

b) Oda meclisinin feshi :

1. Oda meclisleri üye tamsayısının yarısından fazlasının yazılı talebi ve yine üye tamsayısının üçte ikisinin bu talep üzerine vereceği kararla kendi kendini fesheder.

2. (a) fıkrasındaki işlemleri yapan oda umumi heyeti veyahut birlik kararına riayet etmiyen oda meclisleri oda umumi heyetince feshedilir.

Bu hallerde meclis yeniden teşkil olunur. Yeni meclis eskisinin süresini tamamlar. Feshedilen meclisin yeniden teşekkülüne kadar bu kanun ve nizamnamede gösterilen görevlerin ne şekilde ifa edileceği Tarım Bakanlığınca belirtilir.

Oda gelirleri

Madde 19. — Ziraat odalarının gelirleri şunlardır :

- a) Giriş ücreti,
 b) Yıllık aidat,
 c) Yayın gelirleri,
 ç) Bağışlar ve yardımlar,
 d) Para cezaları,
 e) Tesis ve iştiraklerden elde edilecek kârlar,
 f) Ziraat sergilerinin duhuliye hasılatı,
 g) 31 nci maddenin «d», «e» ve «f» fıkralarında yazılı gelirlerden düşecek pay,
 h) Odalar birliğinden yapılacak yardım.

Giriş ücretleri ve yıllık aidat

Madde 20. — Dördüncü maddenin «a» fıkrasına göre odalara kayıtlı bulunanlardan tahsil olunacak yıllık aidat miktarları bakımından üyeler beş dereceye ayrılır. Üye derecelerinin tayininde üyenin yıllık gayrisâfi çiftçilik geliri nazara alınır.

- a) 100 000 lira veya daha yukarı geliri olanlar birinci derece,
 b) 50 000 ilâ 100 000 liraya kadar geliri olanlar (50 000 dâhil) ikinci derece,
 c) 25 000 ilâ 50 000 liraya kadar geliri olanlar (25 000 dâhil) üçüncü derece,
 ç) 5 000 ilâ 25 000 liraya kadar geliri olanlar (5 000 dâhil) dördüncü derece,
 d) 5 000 liradan az geliri olanlar beşinci derece çiftçi addolunur.

Bunlardan tahsil olunacak yıllık aidat miktarları 1 nci derece çiftçiler için binde 4, 2 nci derece çiftçiler için binde 3, 3 nci derece çiftçiler için binde 2 nisbetlerine göre hesaplanır. 4 nci derecedeki çiftçilerden 5,5 nci derece çiftçilerden 1 lira aidat alınır.

Dördüncü maddenin «b» ve «c» fıkralarına göre odalara kaydedilen üyeler ise, yıllık gayri-sâfi çiftçilik gelirlerine göre üç dereceye ayrılır.

- a) 100 000 lira veya daha yukarı geliri olanlar birinci derece,
- b) 50 000 ilâ 100 000 liraya kadar geliri olanlar (50 000 dâhil) ikinci derece,
- c) 50 000 liradan aşağı geliri olanlar üçüncü derece çiftçi addolunur.

Bunlardan alınacak yıllık aidat miktarları da, birinci derece çiftçiler için binde beş, ikinci derece çiftçiler için binde dört, üçüncü derece çiftçiler için binde üç nisbetine göre hesaplanır.

Her iki grup üyelerden alınacak giriş ücretleri; birinci derecedeki çiftçilerden 100, ikinci derecedeki çiftçilerden 50, üçüncü derecedeki çiftçilerden 25, dördüncü derecedeki çiftçilerden 10, beşinci derecedeki çiftçilerden 1 lira olarak alınır.

Yukardaki esaslara göre bulunacak yıllık aidat miktarları birinci derece çiftçiler için onbin liradan yukarı, beşinci derecedeki çiftçiler için bir liradan aşağı olamaz.

Re'sen yapılacak kayıtlarını ve tesbit olunacak derecelerini durumlarına uygun bulmıyanlar nizamnamede tesbit edilecek usuller dairesinde oda meclisine itiraz edebilir.

Odalara kayıtlı olmadığı anlaşılan kimselerle işletme ve müesseselere içinde bulunulan yıl haric olmak üzere geçmiş üç yıldan evvelki yıllar için aidat tahakkuk ettirilemez.

Tahakkuk yılını takibeden yılın başından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilemiyen giriş ücretleri ve aidat zaman aşımına uğrar.

Giriş ücretleri ve yıllık aidatın tahsiline ait usuller nizamnamede belirtilir.

Ziraat Odaları Birliği Umumi Heyeti

Madde 26. — Ziraat Odaları Birliği Umumi Heyeti 17 nci madde gereğince yapılan vilâyet kongrelerinde iki yıl için seçilip gönderilecek temsilcilerden teşekkül eder.

Umumi heyete sekize kadar (sekiz dâhil) odası olan vilâyetlerden iki, sekizden fazla odası olan vilâyetlerden üç temsilci gönderilir.

Birlik idare heyeti reis ve âzaları, genel sekreter umumi heyete üye ve rey sahibidirler.

Umumi heyet iki yılda bir Aralık ayı içinde toplanır. Birlik idare heyetinin vereceği karara göre umumi heyetin olağanüstü toplantıya çağırılması caizdir.

Umumi heyet toplantılarına ilgili bakanlıklar ve meslekî kuruluşlar temsilcileri de çağırılır. Ancak bunların seçme, seçilme ve oy verme hakları yoktur.

Toplantı, birlik idare heyeti başkanı tarafından açılır ve başkanlık divanı için bir başkan, bir başkanvekili ve dört kâtip seçilir.

Birlik idare heyeti

Madde 28. — Birlik idare heyeti, birlik umumi heyetinin kendi üyeleri arasından iki yıl için seçeceği on kişi ile birlik genel sekreterinden teşekkül eder.

Birlik idare heyeti, kendi üyeleri arasından bir başkan, bir başkanvekili ve bir muhasip seçer.

Ziraat Odaları Birliğini protokolda idare heyeti başkanı veya başkanvekili, bulunmadıkları takdirde başkanın heyete dâhil bulunanlar arasından seçeceği kimseler temsil eder. Birliğin kanuni mümessili idare heyeti başkanıdır. Bununla beraber İcnyönetmelik dairesinde idare heyeti başkanı veya başkanvekili ile diğer bir veya birkaç üyenin müşterek imzaları ancak birliği ilzam eder.

Umumi kâtip ve İcnyönetmelik

Madde 30. — Umumi kâtip, birlik umumi heyetince Devlet hizmetinde, birlik ve odalarda, özel veya resmî zirai işletmelerin başında en az 5 yıl çalışmış ziraat yüksek mühendisleri arasından 4 yıl için seçilir.

Umumi kâtip birlik idare heyeti ile birlik umumi heyetinde üye ve oy sahibidir.

Aynı şahıs umumi kâtip olarak tekrar seçilebilir.

Birliğin iç teşkilâtının iş bölümü ve işlerin yürütülmesi şekli ve imza yetkileri, birlik idare heyetince hazırlanıp birlik umumi heyetince tasdik edilecek bir yönetmelik ile tâyin olunur.

Birliğin gelirleri

Madde 31. — Ziraat Odaları Birliğinin gelirleri şunlardır :

- a) 21 nci madde gereğince odalardan gönderilecek % 10 lar,
- b) Neşriyat gelirleri,
- c) Yardım ve bağışlar,
- ç) Sair müteferrik gelirler,
- d) T. C. Ziraat Bankasından 1 000 000 liradan az olmamak şartı ile yapılacak yıllık yardım,
- e) Yıllık gelirleri 50 000 lirayı aşan Ticaret Borsalarının bir evvelki yıl umumi gelirleri tutarının % 3 ü,
- f) Tarım Bakanlığı Bütçesine konacak 2 000 000 liradan az olmamak üzere yapılacak yıllık yardım,

«d», «e» ve «f» bentlerinde yazılı teşekküller bu paraları zamanları nizamnamede belli edilecek 4 eşit taksitte birlik emrine ödemekle yükümlüdürler.

Hisselerin tevzi, yardım ve bütçeden sarfiyat

Madde 32. — Hangi odalara ne miktarda yardım yapılacağı birlik bütçesinde gösterilir.

31 nci maddenin «d», «e» ve «f» bentlerinde yazılı gelirlerin % 10 unu birlik kendisi için alıkoymaktan sonra bakiyesini odalar arasında müsavatan taksim eder.

Birlik bütçesinden sarfiyat başkan veya başkanvekili ve genel sekreter, genel sekreterin bulunmadığı hallerde muhasip üyenin müşterek imzası ile yapılır. (1 000) liradan aşağı müteferrik masraflar yalnız genel sekreterin imzası ile yapılabilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi		Cumhuriyet Senatosu	
Cilt	Birleşim Sayfa	Cilt	Birleşim Sayfa
5	84	82	62
			1
			4
8	121	2	11
			109
	135	744:754	14
			241:242
	136	764:799	15
			250:283
	137	880:887,889:919	17
			304:327
			18
			344:362
			21
			451:454
			22
			466:476
			23
			486:540

I - Gerekçeli 223 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 135 nci Birleşimine, 1476 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 15 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi, Adalet, Tarım ve Plân komisyonlarından kurulan Geçici, Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Tarım ve Bütçe ve Plân komisyonlarından kurulan Geçici komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/333, 2/50,79.

Nafaka alacaklarının yabancı memleketlerde tahsili ile ilgili Sözleşmeye katılmamızın uygun bulunduğuna dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 5 . 2 . 1971 - Sayı : 13745)

No.
1331

Kabul tarihi
26 . 1 . 1971

MADDE 1. — 20 Haziran 1956 tarihinde New - York'ta akdolan «Nafaka alacaklarının yabancı memleketlerde tahsili ile ilgili Sözleşme»ye katılmamız uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

NAFAKA ALACAKLARININ YABANCI MEMLEKETLERDE TAHSİLİ İLE İLGİLİ SÖZLEŞME

Dibace

Kanunen kendilerine bakımla mükellef olan kimseleri yabancı memleketlerde bulunan ve ihtiyaç içinde olan şahısların karşılaştığı insanî probleme bir çözüm yolu bulunmasının ivediliğini ve

Nafaka dâvalarının yabancı memleketlerde takibi veya nafaka ilâmlarının yabancı memleketlerde tenfizinin ciddi âmeli ve kanunî güçlükler yarattığını mütalâa ederek ve

Bu problemlerin hallini ve bu güçlüklerin yenilmesini mümkün kılacak vasıtaları derpiş etmeye kararlı olarak

Âküd Taraflar aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır :

Madde — 1.

Sözleşmenin amacı

1. İşbu sözleşmenin amacı, Âküd Taraflardan birinin ülkesinde bulunan ve bundan sonra «alacaklı» diye isimlendirilen bir şahsın, Âküd Taraflardan başka birinin yargısına (tabi bundan sonra «borçlu» diye isimlendirilen bir şahstan hakkı olduğunu iddia ettiği nafakayı tahsil etmesini kolaylaştırmaktır. Nafakanın tahsilini kolaylaştırmakta kullanılacak teşekküller bundan sonra Gönderici Makamlar ve Aracı Kurumlar olarak isimlendirilmiştir.

2. İşbu Sözleşmede öngörülen hukuk yolları, iç veya uluslararası hukukta mevcut diğer hukuk yollarını tamamlar, onların yerine geçmez.

Madde — 2.

Kurumların tâyini

1. Onay veya katılma belgesinin tevdiî sırasında her Âküd Taraf kendi ülkesinde Gönderici Makamların vazifesini yapacak bir veya birkaç idari veya adli makam tâyin eder.

2. Onay veya katılma belgesinin tevdiî sırasında her Âküd Taraf kendi ülkesinde Aracı Kurumun vazifelerini yapacak kamusal veya özel bir teşekkül tâyin eder.

3. Her Âkîd Taraf 1 nci ve 2 nci fıkraların tatbiki cümlesinden olan tâyinleri ve bunlarda vukubulacak bütün değışiklikleri gecikmeksizin Genel Sekretere bildirir.

4. Gönderici Makamlar ve Aracı Kurumlar, diğer Âkîd Tarafların Gönderici Makamları ve Aracı Kurumları ile doğrudan doğruya temasageçebilirler.

Madde — 3.

Talebin Gönderici Makama sunulması

1. Bir alacaklı bundan sonra «alacaklının Devleti» diye isimlendirilen bir Âkîd Tarafın ülkesinde bulunduğu, borçlu da bundan sonra «borçlunun Devleti» diye isimlendirilen başka bir Âkîd Tarafın yargısına tabi olduğu zaman, alacaklı borçludan nafaka alacağının tahsili için bulunduğu Devletin bir Gönderici Makamına bir talepte bulunabilir.

2. Her Âkîd Taraf, Aracı Kurumun Devletin kanununa göre nafaka taleplerinin normal olarak istinadetmesi gereken beyyineyi, bu beyyinenin kabule şayan olması için ne şekilde arz edilmesi gerektiğini ve bu kanunun vaz'ettiği diğer şartları Genel Sekretere bildirir.

3. Alâkalı bütün belgeler ve icabında bilhassa Aracı Kuruma alacaklı namına hareket etme veya alacaklı namına hareket etmeye ehil bir şahıs tâyin etme yetkisi veren bir vekâletname ile alacaklının ve mümkünse borçlunun birer fotoğrafı nafaka talebi ile beraber sunulmalıdır.

4. Gönderici Makam, Aracı Kurumun devletin kanununun aradığı bütün şartların yerine getirilmiş olması için mümkün olan bütün tedbirleri alır; bu kanunun hükümleri mahfuz kalmak üzere, nafaka talebi aşağıdaki bilgileri ihtiva eder:

a) Alacaklının soyadı, adı, adresi, doğum tarihi, milliyeti ve mesleği ile icabında kanuni mümessilinin soyadı, adı ve adresi;

b) Borçlunun soyadı, adı, doğum tarihi, milliyeti ve mesleği ile alacaklının malûm olduğu ölçüde borçlunun son beş sene içindeki adresleri;

c) Nafaka talebinin mucip sebeplerinin teferuatlı bir izahı ile talebolunan şey ve bilhassa alacaklının ve borçlunun gelir kaynakları ve aile durumuna mütaallik sair alâkalı bilâmlerle malûmat.

Madde — 4.

Dosyanın intikali

1. Gönderici Makam, talebi gereksiz mütalâa etmedikçe, dosyası borçlunun Devleti tarafından tâyin edilen Aracı Kuruma intikal ettirir.

2. Dosyayı intikal ettirmeden önce, Gönderici Makam gönderilecek evrakın alacaklının Devletin kanununa göre şekil bakımından muntazam olduğuna kanaat getirir.

3. Gönderici Makam, Aracı Kuruma talebin hakkı olup olmadığına dair kendi fikrini bildirebilir ve alacaklının adli müzaheret ve masraf muafiyetinden istifade ettirilmesini tavsiye edebilir.

Madde — 5.

Hükümlerin ve diğer adli muamelelerin intikali

1. Gönderici makam, alacaklının talebi üzerine 4 nü maddenin hükümlerine uygun olarak, Âkîd Taraflardan birinin salâhiyetli bir mahkemesinden alacaklı lehine sâdir olan nafaka ile ilgili muvakkat veya nihai her kararı veya diğer her adli muameleyi, lüzumlu ve mümkün olduğu takdirde, bu kararın alınmasına müncer olan duruşmanın zabıt varakası ile birlikte intikâl ettirir.

2. Yukardaki fıkrada bahsedilen kararlar ve adli muameleler 3 nü maddede zikredilen belgelerin yerine geçebilir veya onları tamamlayabilir.

3. 6 ncı maddede öngörülen muhakeme usulü, borçlunun Devletin kanununa göre ya bir tenfiz kararı veya tescil usulü olabilir ya da 1 nci fıkrâ hükümlerine göre intikâl ettirilen karara müstenit yeni bir dâva olabilir.

Madde — 6.**Aracı kurumun görevleri**

1. Aracı kurum, alacaklının verdiği yetki sınırları dâhilinde hareket ederek, alacaklı nafaka nafakanın tahsilini temin için icabeden bütün tedbirleri alır. Bu tedbirler meyanında bilhassa sulh yoluna gider, gerekirse bir nafaka dâvası açar ve takibeder ve nafaka tediyesiyle ilgili her hükmü, emri veya sair adli muameleyi icra ettirir.

2. Aracı Kurum gönderici makama yapılan işlerden daimi surette malûmattar kılar. Eğer bir işlemde bulunamazsa bunun sebeplerini bildirir ve dosyayı gönderici makama iade eder.

3. Anılan dâvalarda ve bunlarla murtabit bütün meselelerde uygulanacak kanun, işbu Sözleşmenin hiçbir hükmü ile bağılı olmaksızın, bilhassa devletler hususi hukuku dalındaki hükümleriyle beraber borçlunun devletinin kanunudur.

Madde — 7.**İstinabe**

İlgili iki Âkîd Tarafın kanunları istinabeyi kabul ettiği hallerde aşağıdaki hükümler uygulanır :

a) Nafaka dâvasına bakan bir mahkeme, tamamlayıcı belgeler ve başka deliller temin etmek için, ya diğer Âkîd Tarafın yetkili mahkemesinden ya da Âkîd Tarafın tayin edeceği başka bir makam veya kurumdan istinabe talebinde bulunabilir.

b) İstinabe talebinde bulunulan makam, Tarafların hazır olabilmesi veya temsil edebilmesi için, istinabenin icra edileceği tarihi ve mahalli ilgili Gönderici Makam ve Aracı Kuruma, aynı zamanda borçluya bildirmeye mecburdur.

c) İstinabe mümkün olan süratle icra edilmelidir. Alındığı tarihten itibaren dört ay zarfında icra edilemezse, istinabede bulunan makama gecikmenin veya icra edilmeyişinin sebepleri bildirilmelidir.

d) İstinabenin icrası hiçbir gûna hare ve masraf tediyesini gerektirmez.

e) Aşağıdaki haller dışında istinabenin icrası reddedilmez :

1. Belgenin sıhhatinin şüpheli olması;

2. İstinabeyi icra edecek Âkîd Tarafın bunu egemenliğine veya güvenliğine hanel getirecek mahiyette bulması.

Madde — 8.**Adli kararların tadili**

Nafaka kararlarının tadiline mütaallik taleplere de bu Sözleşmenin hükümleri uygulanır.

Madde — 9.**Muafiyetler ve kolaylıklar**

1. İşbu Sözleşme altında yapılacak adli muamelelerde nafaka alacaklısı, dâvanın açıldığı memlekette ikâmet eden veya bu memleketin vatandaşı olan alacaklılara tanınan masraf muafiyetinden istifade eder ve onlarla aynı muameleyi görür.

2. Yabancı veya gayri mukim alacaklılar dâva masrafları için teminat akçesi yatırmaya ne de başka türlü bir tediye veya tevdiatta bulunmaya mecbur edilemezler.

3. Gönderici Makamlar ve Aracı Kurumlar bu Sözleşmenin hükümlerine uygun olarak ifa ettikleri hizmetler için hiçbir ücret tahsil edemezler.

Madde — 10.**Paraların transferi**

Harice yapılan para transferlerini kayıtlamış bulunan Âkîd Taraflar, nafaka olarak tahsil edilen paraların ve bu Sözleşmeye müsteniden açılan nafaka dâvaları münasebetiyle yapılmış masrafları karşılamaya mâtuf paraların transferine birinci derecede öncelik tanıyacaktırlar.

Madde — 11.**Federal Devlet**

Federal bir devlette veya basit olmıyan bir devlette aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) İşbu Sözleşmenin federal yasama organının yasama yetkisine giren maddeleri hususunda, federal hükümetin vecibeleri federal devlet olmıyan Tarafların vecibelerinin aynıdır.

b) İşbu Sözleşmenin, federasyon anayasasına göre teşriî tasarrufta bulunmaya mecbur olmıyan federe devlet, vilâyet veya kantonların yasama yetkisine giren maddeleri hususunda, federal hükümet mümkün olan en kısa zamanda ve müspet mütalâası ile birlikte bu maddeleri federe devlet, vilâyet veya kantonların yetkili makamlarının itilâma sunacaktır.

c) İşbu Sözleşmeye Taraf olan bir Federal Devlet, Genel Sekreter aracılığı ile kendisine intikâl ettirilen başka bir Âkîd Tarafın talebi üzerine, Sözleşmenin her hangi bir hükmü hakkında federasyonda veya federasyonu teşkil eden federe devlet, vilâyet veya kantonlarda mer'î olan mevzuat ve tatbikat hakkında bir izahnemeyi, teşriî veya başka türlü bir tasarrufla bu hükme verilen meriyetin şumulünü de belirterek gönderecektir.

Madde — 12.**Ülke bakımından uygulama**

Onama veya katılma sırasında Âkîd Taraf aksine beyanda bulunmadıkça işbu Sözleşmenin hükümleri, dış münasebetleri bu Âkîd Taraf vasıtasıyla temin edilen muhtariyeti olmıyan, vesayet altındaki ülkelere de şâmil olur veya aynı şartlarla bu ülkelerde de uygulanır. Böyle bir beyanda bulunan her Âkîd Taraf sonradan her hangi bir anda Genel Sekretere haber vermek suretiyle Sözleşmenin uygulanmasını bu ülkelerden birine veya hepsine teşmil edebilir.

Madde — 13.**İmza,onama ve katılma**

1. İşbu Sözleşme 31 Aralık 1956 tarihine kadar Birleşmiş Milletler Teşkilâtı üyesi bütün devletlerin, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı üyesi olmamakla beraber Beynelmîlî Adalet Divanı Statüsüne taraf olan veya Birleşmiş Milletlerin İhtisas Teşekküllerinden birine üye olan devletlerin, aynı zamanda Birleşmiş Milletler Teşkilâtı üyesi olmamakla beraber Ekonomik ve Sosyal Konsey tarafından Sözleşmeye taraf olmak üzere dâvet edilmiş bütün devletlerin imzalaması için açık kalacaktır.

2. İşbu Sözleşme onaylanacaktır. Onay belgeleri Genel Sekretere tevdi olunacaktır.

3. 1 nci fıkrada zikredilen bütün devletler işbu Sözleşmeye her an katılabilirler. Katılma belgeleri Genel Sekretere tevdi olunacaktır.

Madde — 14.**Yürürlüğe giriş**

1. İşbu Sözleşme üçüncü onay veya katılma belgesinin 13 mü madde hükümlerine uygun olarak tevdi edileceği tarihi takibedecek otuzuncu günde yürürlüğe girecektir.

2. Üçüncü onay veya katılma belgesinin tevdiinden sonra Sözleşmeyi onaylıyacak veya katılacak her devlet için Sözleşme, bu devlet tarafından kendi onay veya katılma belgesinin tevdiini takibeden otuzuncu günde yürürlüğe girecektir.

Madde — 15.

Fesih

1. Her Âkîd Taraf, Genel Sekretere ihbarda bulunmak suretiyle işbu Sözleşmeyi feshedebilecektir. Fesih aynı zamanda 12 nci maddede zikredilen ülkelerden birine veya hepsine uygulanabilecektir.

2. Fesih, ihbarın Genel Sekretere ulaştığı tarihten bir sene sonra tesir icra edecek ve tesir icra etmeye başladığı anda yapılmakta olan işlere müessir olmayacaktır.

Madde — 16.

İhtilâfların halli

Âkîd Taraflar arasında işbu sözleşmenin tefsir ve tatbikine müteallik bir ihtilâf zuhur eder ve başka yollarla halledilemezse beynelmîl Adalet Divanına götürülür. İhtilâfın Divana götürülmesi ya ihtilâfa düşen tarafların kendi aralarında vardıkları hususi bir anlaşmanın ihbarı suretiyle ya da ihtilâfa düşen devletlerden birinin talebatmesi suretiyle olur.

Madde — 17.

İhtirazi kayıtlar

1. İmza, onay veya katılma sırasında bir Devlet işbu sözleşmenin maddelerinden birine bir ihtirazi kayıt koyarsa, Genel Sekreter bu ihtirazi kaydın metnini bu sözleşmeye taraf olan bütün Devletlere ve 13 ncü maddede zikredilen diğer devletlere gönderir. Bu ihtirazi kayıt kabul etmeyen her hangi bir Âkîd Taraf, ihtirazi kayıt metninin gönderildiği tarihten itibaren doksan gün içinde, bu ihtirazi kayıt kabul etmediğini Genel Sekretere bildirebilir ve bu takdirde sözleşme ihtirazi kayıt koyan Devlet ile buna itiraz eden Devlet arasında yürürlüğe girmeyecektir. Sözleşmeye bilâhara katılacak her Devlet, katılma sırasında kabul etmediği ihtirazi kayıtları Genel Sekretere bildirebilir.

2. Bir Âkîd Taraf daha evvel koyduğu bir ihtirazi kayıt heran geri alabilir ve geri aldığı ihtirazi kayıt Genel Sekretere bildirir.

Madde — 18.

Mütekabiliyet

Bir Âkîd Taraf işbu sözleşmenin hükümlerini diğer Âkîd Taraflara karşı ancak kendisinin bu sözleşme ile bağlı olduğu derecede ileri sürebilir ve bu hükümlere binaen hak iddia edebilir.

Madde — 19.

Genel Sekreter tarafından yapılacak bildirimler

1. Genel Sekreter,

- 2 nci maddenin 3 ncü fıkrası hükümlerine tevfikân bildirilecek tâyinleri,
- 3 ncü maddenin 2 ncü fıkrası hükümlerine tevfikân verilecek bilgileri,
- 12 nci madde hükümlerine tevfikân yapılan beyan ve bildirimleri,
- 13 ncü madde hükümlerine tevfikân yapılan imza, onay ve katılmaları
- 14 ncü maddenin 1 ncü fıkrasına tevfikân sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihi,

f) 15 nci maddenin 1 nci fıkrası hükümlerine tevfikan yapılan fesihleri,

g) 17 nci maddenin hükümlerine tevfikan konulan ihtirazi kayıtları ve bu kayıtlara yapılan itirazları,

Birleşmiş Milletler Teşkilâtına üye olan bütün devletlere ve 13 nü maddede zikredilen üye olmayan Devletlere bildirecektir.

2. Genel Sekreter aynı zamanda 20 nci madde gereğince yapılacak tadil taleplerini ve bu taleplere verilecek cevapları da bütün Akıd Taraflara bildirecektir.

Madde — 20.

Tâdil

1. Her hangi bir Akıd Taraf Genel Sekretere bildirmek suretiyle işbu sözleşmenin tadilini her zaman istiyebilecektir.

2. Genel Sekreter bu talebi bütün Akıd Taraflara intikal ettirecek ve onları dört ay içinde tâdil teklifini incelemek üzere bir konferansın toplanmasına taraftar olup olmadıkların kendisine bildirmeye davet edecektir. Eğer Akıd Tarafların çoğunluğu müsbet cevap verecek olursa Genel Sekreter bu konferansı toplayacaktır.

Madde — 21.

Sözleşmenin tevdi ve diller

İngilizce, Çince, İspanyolca, Fransızca ve Rusça metinleri aynı derecede muteber olan işbu sözleşmenin aslı Genel Sekretere tevdi olunacak, o da 13 nü maddede zikredilen bütün Devletlere asına uygun tasdikli suretlerini gönderecektir.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
1	15	461	62	1	4
7	119	609		13	161
8	137	887:889,919: 920,930:933		28	733:735,736, 761:762

I - Gerekçeli 216 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 137 nci Birleşimine, 1478 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 28 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi Adalet, Dışişleri ve Plân, Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ve Bütçe ve Plân komisyonlarından kurulan Geçici komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. :1/120.